



Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. liepos 7 d.
(OR. en)

10914/26

Tarpinstitucinė byla:
2026/0175(NLE)

ECOFIN 865
UEM 289
FIN 933
ECB
EIB

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS, kuriuo iš dalies keičiamas
2022 m. gruodžio 15 d. įgyvendinimo sprendimas dėl Vengrijos
ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

... m. ... d.

**kuriuo iš dalies keičiamas 2022 m. gruodžio 15 d. Įgyvendinimo sprendimas
dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241,
kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė¹, ypač į jo 20 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

¹ OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>.

kadangi:

- (1) 2021 m. gegužės 11 d. Vengrijai pateikus nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, Komisija Tarybai pasiūlė jį įvertinti teigiamai. 2022 m. gruodžio 15 d. Taryba teigiamą įvertinimą patvirtino įgyvendinimo sprendimu² (toliau – 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas);
- (2) 2023 m. rugpjūčio 31 d. Vengrija Komisijai pateikė iš dalies pakeistą nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnyje numatytą skyrių „REPowerEU“; Taryba teigiamą įvertinimą patvirtino 2023 m. gruodžio 8 d. Įgyvendinimo sprendimu³;
- (3) 2026 m. birželio 9 d. Vengrija pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnio 1 dalį Komisijai pateikė motyvuotą prašymą pasiūlyti iš dalies pakeisti 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą, nes dėl objektyvių aplinkybių, susijusių su išlaidų padidėjimu dėl energijos kainų svyravimo, netikėtų geopolitinių aplinkybių pokyčių, nenumatytų įgyvendinimo problemų, vėlavimo, susijusio su laiko apribojimu ar spaudimu įgyvendinant grafiką, ir kitų teisinių ar reguliavimo pokyčių, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visiškai nebeįmanoma įgyvendinti. Todėl Vengrija pateikė naują nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą (toliau – naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas);

² Žr. dokumentus ST 15447/22 ir ST 15447/22 ADD 1 (<http://register.consilium.europa.eu>).

³ Žr. dokumentus ST 15964/23 REV 1, ST 15964/23 REV 2(bg) ir ST 15964/23 ADD 1 (<http://register.consilium.europa.eu>).

- (4) Komisija mano, kad prašymas iš dalies pakeisti 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnio 1 dalį yra pateisinamas dėl Vengrijos nurodytų priežasčių, todėl 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti iš dalies pakeistas;
- (5) 2025 m. liepos 8 d. per Europos semestrą Taryba pateikė Vengrijai rekomendacijų. Visų pirma Taryba rekomendavo, kad Vengrijai veiksmingai koordinuotų makroekonominę politiką, laipsniškai panaikintų viršutines kainų ir palūkanų normų ribas, stiprintų vidutinės trukmės biudžeto sistemą, gerintų ilgalaikį pensijų sistemos tvarumą, stiprintų verslo aplinką, skatinti kapitalo rinkų plėtrą, stiprintų inovacijų sistemą, spartinti iškastinio kuro tiekimo įvairinimą, laipsniškai panaikintų subsidijas iškastiniam kurui, didinti lankstumą ir konkurenciją elektros energijos sektoriuje, stiprintų hidrologinį atsparumą, gerintų žiedišumą, tobulintų švietimo rezultatus ir didintų nepalankioje padėtyje esančių grupių dalyvavimą kokybiško bendrojo švietimo sistemoje, didintų galimybes naudotis darbo rinkos priemonėmis, užtikrintų veiksmingą socialinį dialogą, gerintų socialinės paramos adekvatumą ir užtikrintų galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis, taip pat taikytų tikslines paramos būstui priemones ir didintų būsto pasiūlą. Įvertinusi pažangą, padarytą įgyvendinant tas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, kai buvo pateiktas naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, Komisija daro išvadą, kad Vengrija nėra vienos rekomendacijos neįgyvendino iki galo arba nepadarė didelės pažangos įgyvendindama kurią nors rekomendaciją;

- (6) 2026 m. gegužės 21 d. pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011⁴ 5 straipsnį dėl Vengrijos Komisija paskelbė nuodugnią apžvalgą. Išanalizavusi padėtį Komisija padarė išvadą, kad Vengrijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas, nes jai vis dar būdingas pažeidžiamumas, susijęs su konkurencingumu, dideliu valdžios sektoriaus deficitu ir finansavimo poreikiais, būsto kainomis ir valstybės kišimusi į finansų rinką;
- (7) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais turėtų būti siekiama Reglamentu (ES) 2021/241 nustatytos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (toliau – Priemonė) ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/2094⁵ sukurtos Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės bendrųjų tikslų, kad būtų remiamas atsigavimas po COVID-19 krizės. Jais turėtų būti skatinama Sąjungos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, prisidedant prie kiekvieno iš Reglamento (ES) 2021/241 3 straipsnyje nurodytų šešių ramsčių;
- (8) valstybių narių įgyvendinamais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais visoje Sąjungoje turėtų būti koordinuojamos pastangos investuoti ir reformuoti. Koordinuotai ir vienu metu įgyvendinant tarpvalstybinius ir daugiašalius projektus, tokios reformos ir investicijos turėtų viena kitą papildyti ir turėti teigiamą šalutinį poveikį visoje Sąjungoje;

⁴ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

⁵ 2020 m. gruodžio 14 d Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433I, 2020 12 22, p. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj>).

Subalansuotas atsakas, prisidedant prie šešių ramsčių įgyvendinimo

- (9) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies a punktą ir V priedo 2.1 kriterijų, naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas iš esmės (A reitingas) yra visapusiškas ir deramai subalansuotas atsakas į ekonominę ir socialinę padėtį ir taip tinkamai prisideda prie visų šešių to reglamento 3 straipsnyje nurodytų ramsčių įgyvendinimo, atsižvelgiant į konkrečius šiai valstybei narei kylančius uždavinius ir jai skirtus finansinius asignavimus;
- (10) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos priemonės, kuriomis prisidedama prie visų šešių ramsčių, ir daugeliu plano komponentų vienu metu prisidedama prie kelių ramsčių. Jame numatyta įvairių priemonių, ypač daug dėmesio skiriant žaliajai pertvarkai, skaitmeninei transformacijai, ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimui, taip pat kitos kartos politikai. Jame taip pat numatytos priemonės pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui, taip pat socialinei ir teritorinei sanglaudai remti laikantis Europos pramonės strategijos;

- (11) naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas svariai prisideda prie žaliosios pertvarkos ir skaitmeninės transformacijos. Žalioji pertvarka skatinama visų pirma reformomis ir investicijomis darniojo transporto, energetikos, vandens išteklių valdymo ir žiedinės ekonomikos srityse. Pagrindinės priemonės yra investicijos į netaršų viešąjį transportą, energijos tinklų plėtrą ir energijos gamybą iš atsinaujinančiųjų išteklių. Keliuose komponentuose yra priemonių, kuriomis siekiama didinti viešųjų ir gyvenamosios paskirties pastatų energijos vartojimo efektyvumą. Skaitmeninė transformacija visų pirma remiama taikant priemones, kuriomis skatinamas švietimo ir viešojo administravimo skaitmenizavimas, taip pat sveikatos ir energetikos sektorių skaitmenizavimas ir skaitmeninių inovacijų bei skaitmeninių įgūdžių ugdymas;
- (12) nemažai naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformų ir investicijų skirta sveikatos priežiūrai gerinti ir ekonominiam, socialiniam ir instituciniam atsparumui didinti. Tikimasi, kad sveikatos priežiūros sektoriaus priemonės padidins veiksmingumą ir pagerins kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą. Tikimasi, kad pagrindinės institucinės reformos padidins ekonomikos atsparumą stiprinant kovą su korupcija, apsaugant Sąjungos finansinius interesus ir didinant teismų nepriklausomumą. Fiskalinėmis reformomis siekiama supaprastinti mokesčių sistemą ir sustiprinti ją kovojant su agresyvaus mokesčių planavimo rizika, taip pat palengvinti prieigą prie viešųjų duomenų. Tikimasi, kad pažangus, tvarus ir įtraukus augimas bus pasiektas visų pirma įvairiomis priemonėmis, kuriomis siekiama didinti konkurenciją ir skaidrumą viešųjų pirkimų srityje ir skatinti mokslinius tyrimus bei inovacijas;

- (13) įvairiomis naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis priemonėmis prisidedama prie socialinės ir teritorinės sanglaudos, visų pirma reformomis ir investicijomis, kuriomis remiama žmogiškojo kapitalo plėtra, ugdomi skaitmeniniai ir profesiniai įgūdžiai, gerinamos galimybės naudotis kokybiška ir įtraukia mokymosi aplinka, didinamas mokytojo profesijos patrauklumas ir ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų prieinamumas. Be to, keliomis priemonėmis siekiama spręsti konkrečias nepalankiausioje padėtyje esančių gyvenviečių problemas ir pagerinti kokybiškų pirminės ir stacionariosios sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą;

Visų ar didelės dalies konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytų uždavinių sprendimas

- (14) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų numatoma, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės veiksmingai spręsti didelę dalį uždavinių (A reitingas), nustatytų atitinkamose Vengrijai skirtose rekomendacijose, įskaitant fiskalinius aspektus, arba uždavinius, nustatytus kituose atitinkamuose dokumentuose, kuriuos Komisija oficialiai priėmė per Europos semestrą;

- (15) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kuriomis padedama veiksmingai spręsti visus arba didelę dalį ekonominių ir socialinių uždavinių, nurodytų Vengrijai skirtose rekomendacijose, kurias Taryba per 2019, 2020, 2022, 2023, 2024 ir 2025 m. Europos semestrus pateikė Vengrijai, visų pirma susijusių su žaliaja ir skaitmenine pertvarka, švietimu, inovacijomis, darbo rinka, socialine politika, sveikatos priežiūra, kovos su korupcija sistema, teismų nepriklausomumu, konkurencija viešųjų pirkimų srityje, sprendimų priėmimo kokybe, ekonominės politikos koordinavimu, mokesčiais bei agresyviu mokesčių planavimu ir biudžeto sistema;

- (16) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateikta keletas atitinkamų priemonių, kuriomis siekiama spręsti uždavinius, susijusius su žaliaja pertvarka. Kalbant apie energijos gamybą ir energijos vartojimo efektyvumą, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos reformos, kuriomis siekiama pagerinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos leidimų išdavimo procedūras, supaprastinti mažų atsinaujinančiųjų išteklių elektrinių prijungimą prie tinklo, pašalinti vėjo energetikos plėtros kliūtis, apskaičiuoti tinklo tarifus, įrengti pažangiuosius skaitiklius, stiprinti telkėjų vaidmenį, naudoti dinamišką kainodarą elektros energijos pirkimo sutartyse, skatinti konkurenciją balansavimo rinkoje, plėsti energetikos bendrijas ir didinti energijos kaupimo naudojimą. Tų reformų tikslas – padidinti rinkos dalyvių dalyvavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos ir kaupimo rinkose. Todėl jomis siekiama paspartinti iš atsinaujinančiųjų išteklių (visų pirma sausumos vėjo) pagamintos elektros energijos naudojimą ir padidinti paklausos lankstumą bei konkurenciją balansavimo rinkoje. Taip tikimasi, kad tomis reformomis bus atsižvelgta į rekomendacijas didinti lankstumą ir konkurenciją elektros sektoriuje, spartinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtrauktos investicijos, kuriomis siekiama didinti saulės energijos gamybos plėtrą ir gerinti elektros energijos tinklą, kad būtų galima saugiai integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintą energiją. Į jį taip pat įtrauktos kelios investicijos, skirtos viešiesiems pastatams, ypač švietimo sektoriuje, taip pat gyvenamiesiems pastatams renovuoti siekiant padidinti jų energijos vartojimo efektyvumą; jomis atsižvelgiama į rekomendaciją didinti energijos vartojimo efektyvumą, ypač pastatuose. Kalbant apie darnųjį transportą, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos investicijos, kuriomis siekiama plėtoti Budapešto kelių tinklą, netaršų autobusų transportą, tramvajų ir troleibusų sistemą ir elektrinių transporto priemonių įkrovimo stoteles. Be to, Vengrija turėtų įdiegti bendrą nacionalinę autobusų ir geležinkelių transporto tarifų, bilietų pardavimo ir keleivių informavimo sistemą. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama skatinti žiedinės ekonomikos ir tvaraus atliekų tvarkymo reformas, taip pat reforma ir investicija į tvarų vandens išteklių valdymą, be kita ko, skatinant gamtos procesais pagrįstą vandens sulaikymą;

- (17) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateikta keletas atitinkamų priemonių, kuriomis siekiama spręsti uždavinius, susijusius su skaitmenine pertvarka. Į jį įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama tiekti knyginius kompiuterius valstybinių mokyklų mokytojams ir moksleiviams, tiekti informacinių ir ryšių technologijų įrenginius pradinėms ir vidurinėms mokykloms, įskaitant profesinio rengimo ir mokymo mokyklas, universitetams ir suaugusiųjų mokymo įstaigoms, taip pat didinti sveikatos priežiūros sektoriaus skaitmenizavimą. Be to, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos tam tikros priemonės, kuriomis siekiama didinti viešojo administravimo skaitmenizavimą, visų pirma pasitelkiant elektronines mokesčių informacijos teikimo platformas ir toliau plėtojant elektroninę viešųjų pirkimų sistemą;
- (18) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos kelios priemonės, skirtos švietimo srities uždaviniams spręsti. Jame numatytos reformos, kuriomis siekiama didinti mokytojo profesijos patrauklumą taikant mechanizmą, užtikrinantį laipsnišką mokytojų darbo užmokesčio konvergenciją iki ne mažiau kaip 80 % aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų vidutinio darbo užmokesčio, mažinti segregaciją mokyklose, taip pat užtikrinti galimybes gauti kokybišką mokyklinį ugdymą, visų pirma mokiniams ir mokytojams tiekiant įrenginius, kurie reikalingi norint dalyvauti šiuolaikiniame skaitmeniniame ugdyme. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatytos investicijos, kuriomis remiama specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių moksleivių integracija į bendrojo ugdymo sistemą;

- (19) su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję uždaviniai sprendžiami steigiant nacionalines laboratorijas, kad būtų pagerinta mokslo ir inovacijų ekosistema. Viešojo sektoriaus ir įmonių inovacijų sistemą padeda stiprinti ir parama dirbtinio intelekto (DI) gigafabrikų kūrimui ir prieigai prie jų, taip pat indėlis į Sąjungos saugaus junglumo programą (IRIS²);
- (20) konkrečiai šaliai skirta rekomendacija dėl pažeidžiamiausių grupių integracijos į darbo rinką įgyvendinama kuriant papildomas vietas vaikų lopšeliuose ir skatinant nepalankiausioje padėtyje esančių gyvenviečių gyventojų įsidarbinimo galimybes;
- (21) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos įvairios priemonės, skirtos konkrečioms su socialine politika susijusiems uždaviniams spręsti, teikiant visapusišką paramą 300 nepalankiausioje padėtyje esančių gyvenviečių gyventojams. Šiomis priemonėmis siekiama skatinti užimtumą ir įgūdžių ugdymą atsižvelgiant į vietos specifiką, siekti geresnių mokymosi rezultatų taikant į bendruomenę orientuotus pedagogikos metodus ir steigti socialines saulės elektrines;
- (22) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta daug reformų ir investicijų aktualiausiems sveikatos priežiūros paslaugų uždaviniams spręsti. Visų pirma tai yra investicijos į ligoninių infrastruktūros ir įrangos atnaujinimą ir pirminės bei profilaktinės sveikatos priežiūros paslaugų plėtojimą, kuriant integruotas sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių bendrosios praktikos gydytojų bendruomenes. Jas papildo investicijos į skaitmeninę sveikatos priežiūrą, pavyzdžiui, skaitmenizavimo programas. Dar viena priemone siekiama panaikinti privatų atsiskaitymą sveikatos priežiūros sistemoje;

- (23) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta nemažai priemonių, skirtų kovos su korupcija sistemai stiprinti ir Sąjungos finansiniams interesams apsaugoti. Tarp šių priemonių yra profesinio sąžiningumo institucijos teisinis įsteigimas, siekiant veiksmingai sustiprinti sukčiavimo, interesų konfliktų, korupcijos, taip pat kitų neteisėtų veiksmų ir pažeidimų, susijusių su Sąjungos paramos įgyvendinimu Vengrijoje, prevenciją, nustatymą ir ištaisymą, ypač daug dėmesio skiriant viešiesiems pirkimams ir turto deklaracijų patikrinimui. Pagal naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą profesinio sąžiningumo institucijai turėtų būti suteikti dideli įgaliojimai įsikišti visais atvejais, kai, jos nuomone, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nesiėmė reikiamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, interesų konfliktams, korupcijai ir kitiems neteisėtiems veiksams ar pažeidimams, kurie daro poveikį patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui ar Sąjungos finansinių interesų apsaugai arba kelia didelę riziką, kad toks poveikis bus daromas, kad jie būtų nustatyti ir ištaisyti. Be to, Vengrija įsipareigojo pateikti Komisijai pranešimą apie savo ketinimą prisidėti prie tvirtesnio bendradarbiavimo Europos prokuratūros įsteigimo srityje. Pagal kitą priemonę numatoma įsteigti kovos su korupcija darbo grupę, kurioje dalyvautų daug nepriklausomų nevyriausybinių organizacijų atstovų ir kuri nuolat nagrinėtų esamas kovos su korupcija priemones ir rengtų pasiūlymus. Be to, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos priemonės, kuriomis siekiama remti glaudesnį bendradarbiavimą su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) ir plėsti tam tikrų su didele rizika susijusių pareigūnų turto deklaracijų subjektinę ir materialinę taikymo sritį, Naujuoju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu siekiama užtikrinti, kad būtų palaipsniui panaikinami viešojo intereso turto valdymo fondai, vykdančys viešojo intereso veiklą, taip pat, kol jie dar vykdo veiklą, užtikrinti tokių fondų ir jų įsteigtų ar išlaikomų juridinių asmenų naudojimosi Sąjungos parama priežiūrą ir skaidrumą.

Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtrauktos kelios reformos, kuriomis siekiama sustiprinti teisinę, institucinę ir praktinę tvarką siekiant veiksmingiau užkirsti kelią sukčiavimui, korupcijai, interesų konfliktams, dvigubam finansavimui ir kitiems neteisėtiems veiksams naudojantis Sąjungos parama, juos nustatyti ir ištaisyti. Jame pateikta reforma, kuria siekiama nustatyti galimybę atlikti prokuratūros arba tyrimą atliekančios institucijos sprendimų atmesti pranešimą apie nusikaltimą arba nutraukti baudžiamąjį procesą dėl ypatingų nusikaltimų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų vykdymu arba valstybės turto valdymu, teisminę peržiūrą. Keliomis naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemonėmis padedama didinti viešųjų duomenų skaidrumą ir galimybes su jais susipažinti, be kita ko, siekiant sustiprinti kovos su korupcija sistemą sudarant sąlygas nepriklausomai priežiūrai. Tokios priemonės, be kita ko, yra centrinio registro, kuriame galima ieškoti informacijos apie viešųjų lėšų naudojimą, sukūrimas ir naudojimas, išlaidų, susijusių su prašymais visuomenei suteikti informaciją, panaikinimas arba apribojimas, teismo procedūrų bylose, susijusiose su galimybe visuomenei susipažinti su informacija, palengvinimas, tam tikrų priežasčių, kuriomis grindžiamas atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su vieša informacija, panaikinimas ir užtikrinimas, kad būtų vykdoma reguliari visuomeninės pareigos vykdančių įstaigų patikra, siekiant įvertinti, ar jos laikosi atitinkamų reikalavimų dėl galimybės susipažinti su vieša informacija suteikimo;

- (24) konkrečiai šaliai skirta rekomendacija dėl teismų nepriklausomumo didinimo įgyvendinama vykdant keletą naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų, kuriomis tikimasi padidinti teismų ir teisėjų, įsteigtų ir paskirtų pagal įstatymą, nepriklausomumą ir nešališkumą, taip keliant teisminės apsaugos lygį ir gerinant investicinę aplinką Vengrijoje. Į naują planą įtrauktos priemonės, skirtos Nacionalinės teismų tarybos santykiniam vaidmeniui ir įgaliojimams stiprinti, palyginti su Nacionalinio teismų biuro pirmininko įgaliojimais. Tikimasi, kad Nacionalinei teismų tarybai vykdant veiksmingą Nacionalinio teismų biuro pirmininko kontrolę, sumažės galimybės centrinei teismų administracijai savavališkai priimti sprendimus, įskaitant sprendimus dėl teisėjų skyrimo, todėl bus padidintas teismų nepriklausomumas. Pagal naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, tai turėtų būti pasiekta visų pirma pradėjus taikyti reikalavimą pareikšti įpareigojančią pagrįstą Nacionalinės teismų tarybos nuomonę dėl atskirų sprendimų, pavyzdžiui, dėl kandidatų į Nacionalinio teismų biuro pirmininko ir pirmininko pavaduotojo pareigas tinkamumo remiantis tinkamumo kriterijais; dėl skyrimo į teisėjų ir teismų vadovų pareigas procedūrų panaikinimo; dėl teisėjų perkėlimo ir teisėjų pašalinimo iš teisėjų, nagrinėjančių specialiąsias, įskaitant administracines, bylas, sąrašo. Nacionalinė teismų taryba taip pat turėtų pateikti įpareigojančią pagrįstą nuomonę dėl taisyklių, susijusių, pavyzdžiui, su teisėjų pareigybėmis taikoma balų sistema, priemonių skyrimo sąlygomis, teisėjų mokymu, nacionaliniu darbo krūviu ir teisėjų pareigybių skaičiumi.

Galiausiai teisėjai, kurie yra Nacionalinės teismų tarybos nariai, turėtų turėti galimybę būti perrenkami kitai kadencijai, o Nacionalinė teismų taryba turėtų turėti galimybę susipažinti su visais dokumentais, teismumą ir savarankiškumą išmokėdama savo biudžeto lėšas bei teisę kreiptis į kompetentingą teismą ir Konstitucinį Teismą, kad apgintų savo išimties teises. Be to, turėtų būti nustatytos nediskrecinės laikinųjų teismų pirmininkų skyrimo taisyklės ir draudimas teisėjams po komandiravimo grįžti dirbti į aukštesnės instancijos teismą. Tikimasi, kad kita reforma sustiprins Aukščiausiojo Teismo (vengr. *Kúria*) teisėjų nepriklausomumą, visų pirma iš dalies pakeičiant *Kúria* pirmininko, kuris turėtų turėti ne mažiau kaip penkerių metų teisėjo darbo patirtį ir negalėtų būti perrenkamas, rinkimo taisyklės. Nacionalinė teismų taryba turėtų pateikti įpareigojančią pagrįstą nuomonę dėl kandidatų į *Kúria* pirmininko ir pirmininko pavaduotojo pareigas tinkamumo. Reforma taip pat turėtų panaikinti galimybę Konstitucinio Teismo nariams būti paskirtiems *Kúria* teisėjais ne pagal įprastą kandidatavimo procedūrą, patobulinti bylų paskirstymo sistemą ir užtikrinti didesnius *Kúria* teisėjų tarybos įgaliojimus. Tikimasi, kad tolesnėmis reformomis bus pašalintos kliūtys kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą prašymu priimti prejudicinį sprendimą ir panaikinta 2019 m. suteikta galimybė valdžios institucijoms ginčyti Konstituciniame Teisme galutinius teismo sprendimus, siekiant užtikrinti, kad galutinius sprendimus priimtų kompetentingi nepriklausomi teismai;

- (25) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtraukta keletas priemonių, kuriomis siekiama spręsti su konkurencija viešųjų pirkimų srityje susijusius uždavinius, be kita ko stiprinant viešųjų pirkimų procedūrų sąžiningumą. Reforma apima stebėsenos priemonės, pagal kurią būtų vertinamas viešųjų pirkimų procedūrų, kurių metu pateikiamas vienintelis pasiūlymas, skaičius ir priežastys, sukūrimą ir nuolatinį naudojimą. Siekiant padidinti viešųjų pirkimų procedūrų skaidrumą ir sąžiningumą, reforma siekiama nustatyti interesų konfliktų taisyklės ir papildomas perkančiųjų organizacijų ataskaitų teikimo ir viešinimo pareigas. Kita reforma siekiama sukurti veiklos rezultatų vertinimo sistemą, pagal kurią būtų reguliariai vertinamas viešųjų pirkimų procedūrų efektyvumas ir ekonominis veiksmingumas, taip pat ribotos konkurencijos priežastys sektoriuose, kuriuose konkurencija yra mažiausia. Siekiant stiprinti konkurenciją priimamas viešųjų pirkimų srityje veiksmų planas, grindžiamas gerąja tarptautine praktika. Remiantis tomis reformomis, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas Vengrijos įsipareigojimas iki mažiau nei 15 % sumažinti viešųjų pirkimų procedūrų, finansuojamų Sąjungos paramos lėšomis, kurių metu pateikiamas vienintelis pasiūlymas, dalį. Šias reformas papildė į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos priemonės elektroninei viešųjų pirkimų sistemai plėtoti, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos nepriklausomai viešųjų pirkimų konkurencijos priežiūrai ir analizei;

- (26) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos reformos, kuriomis siekiama gerinti sprendimų priėmimo proceso kokybę ir skaidrumą, pasitelkiant bendradarbiavimą su kitais suinteresuotaisiais subjektais ir reguliarių poveikio vertinimą. Susijusiomis priemonėmis siekiama užtikrinti, kad dėl Vyriausybės parengtų teisės aktų projektų būtų sistemingai ir pakankamą laikotarpį vykdomos viešos konsultacijos, nebent būtų tinkamai pagrįstų priežasčių to nedaryti, ir kad būtų nuosekliai rengiami ir viešai skelbiami teisės aktų projektų poveikio vertinimai ir paaiškinimai. Suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas įgyvendinant ir prižiūrint patį naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat numatytas įsteigiant stebėsenos komitetą ir jam vykdamą veiklą (taip pat ir po 2026 m.), kai bent pusę komiteto narių turėtų sudaryti nuo valdžios institucijų visiškai nepriklausomos pilietinės visuomenės organizacijos. Tos reformos taip pat gali padėti gerinti socialinį dialogą;
- (27) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatytos priemonės, susijusios su verslo aplinka, visų ypač mokesčių sistemos tobulinimu. Į jį įtrauktos reformos, kuriomis siekiama veiksmingiau kovoti su agresyviu mokesčių planavimu, pavyzdžiui, teikti daugiau duomenų apie sandorių kainodarą, peržiūrėti minimalius pelno mokesčio turinio reikalavimus priedangos įmonėms ir išplėsti neatskaitymo taisyklių taikymo sritį mokėjimams, atliekamiems į mažų arba nulinių mokesčių jurisdikciją turinčius subjektus. Kalbant apie mokesčių supaprastinimą, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama sumažinti mokesčių ir įmonių pelno mokesčio lengvatų skaičių, taip pat mokestinių prievolių vykdymo procedūrų skaitmeninės transformacijos priemonių;

- (28) į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos reformos, kuriomis siekiama didinti viešųjų finansų tvarumą. Jos apima priemones, susijusias su išlaidų peržiūros proceso nustatymu ir vykdymu, nacionalinės biudžeto sistemos tobulinimu, kartu pradedant platesnę sistemos peržiūrą, ir subsidijuojamo skolinimo reformas;
- (29) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta daug viena kitos poveikį stiprinančių reformų ir investicijų, padedančių veiksmingai spręsti visas arba didelę dalį ekonominių ir socialinių uždavinių, nurodytų per 2025 m. Europos semestrą Vengrijai skirtose Tarybos rekomendacijose, visų pirma dėl ekonominės politikos koordinavimo, biudžeto sistemos, konkurencijos elektros energijos sektoriuje, hidrologinio atsparumo, švietimo, darbo rinkos, socialinės politikos ir būsto; Sprendžiant pirmiau minėtus uždavinius, tikimasi, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas taip pat padės panaikinti disbalansą, kuris pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktose rekomendacijose Vengrijoje nustatytas 2026 m., ir kuris visų pirma susijęs su labai dideliu valdžios sektoriaus deficitu ir finansavimo išlaidomis, prastėjančiu išlaidų konkurencingumu ir energetiko kainų spaudimu, augančiomis būstų kainomis ir vyriausybės intervencijų finansų rinkoje;

Indėlis į augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominį, socialinį ir institucinį atsparumą

- (30) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies c punktą ir V priedo 2.3 kriterijų numatoma, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas turės didelį poveikį (A reitingas) Vengrijos ekonomikos augimo potencialo didinimui, darbo vietų kūrimui ir ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimui, kartu prisidedant prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, be kita ko, propaguojant vaikams ir jaunimui skirtą politiką, taip pat ekonominio ir socialinio COVID-19 krizės poveikio mažinimui, taip sustiprinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir konvergenciją Sąjungoje;

- (31) svarbus Vengrijos įsipareigojimas modernizuoti šalies ekonominę infrastruktūrą yra jos ekonomikos augimo strategijos pagrindas. Įsteigus riedmenų bendrovę (ROSCO) siekiama paspartinti Vengrijos riedmenų atnaujinimas ir sukurti veiksmingesnio geležinkelių paslaugų valdymo pamatas, taip toliau prisidedant prie platesnio masto šalies pastangų mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Be to, investicijomis į judumą mieste, įskaitant naujų tramvajų, autobusų ir troleibusų įsigijimą, siekiama pagerinti susisiekimą. Skyriuje „REPowerEU“ ypatingas dėmesys skiriamas Vengrijos energetinės nepriklausomybės stiprinimui ir žaliosios pertvarkos spartinimui. Padidinus elektros tinklo pajėgumą ir lankstumą, nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu sudaromos sąlygos dideliu mastu integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Sausumos vėjo energijos naudojimu, skatinamu supaprastintais leidimų išdavimo procesais, siekiama gerokai padidinti Vengrijos atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą. Kartu modernizuojant perdavimo ir skirstymo tinklus užtikrinama, kad ši atsinaujinančiųjų išteklių energija galėtų būti veiksmingai integruota į nacionalinį tinklą. Tas priemonės papildo investicijos į energijos kaupimo įrenginius ir viešųjų bei gyvenamųjų pastatų renovaciją siekiant padidinti energijos vartojimo efektyvumą, taip sukuriant atsparesnę ir tvaresnę energetikos sistemą;

- (32) Vengrijos įnašu į bendrąją įmonę „EuroHPC“ siekiama remti DI gigafabrika arba lygiavertės kompiuterijos infrastruktūros sukūrimą, laikantis Europos Komisijos technologinio suverenumo vizijos. Šiomis investicijomis turėtų būti paspartintas pažangios kompiuterijos pajėgumų plėtojimas, stiprinant Europos konkurencingumą pasaulinėje skaitmeninėje ekonomikoje. Be to, Vengrijos įnašu į IRIS² siekiama spręsti ypatingos svarbos saugumo ir atsparumo problemas stiprinant saugius suverenius ryšius, didinant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų ir viešųjų paslaugų atsparumą ir gerinant pasirengimą kibernetiniams, hibridiniams ir kitiems su saugumu susijusiems trikdžiams;
- (33) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane vienodai akcentuojamas darbo vietų kūrimas ir socialinis atsparumas, pripažįstant, kad tvarus ekonomikos augimas turi būti įtraukus. Įgyvendinant pažeidžiamoms grupėms skirtas integracijos į darbo rinką programas, nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu siekiama suteikti galimybių dalyvauti darbo socializacijos iniciatyvose. Vaikų priežiūros įstaigų kūrimas dar labiau padeda dirbantiems tėvams, ypač moterims, derinti šeimines ir profesines pareigas;
- (34) modernizuojant sveikatos priežiūros įstaigas visoje šalyje užtikrinamos vienodos galimybės naudotis kokybiškomis medicinos paslaugomis. Be to, Vengrijos plėtos banko (MFB) nuosavo kapitalo injekcija siekiama palengvinti įperkamo būsto statybą, mažinti miesto ir kaimo skirtumus ir remti mažas pajamas gaunančius namų ūkius ir studentus;

Reikšmingos žalos nedarymo principas

- (35) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies d punktą ir V priedo 2.4 kriterijų, nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu tikimasi užtikrinti, kad jokia naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta reformų ir investicinių projektų įgyvendinimo priemonė nebūtų padaryta reikšminga žala aplinkos tikslams (A reitingas), kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852⁶ 17 straipsnį (reikšmingos žalos nedarymo principas);
- (36) Kalbant apie priemones, kai aktualu, potencialiai žalingo poveikio aplinkai ir klimatui klausimas sprendžiamas pateikiant tinkamas garantijas, kad turi būti laikomasi taikytinų kriterijų. Rizika aplinkai *ex ante* mažinama nustatant sąlygas: pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS) vykdoma veikla turi būti siekiama, kad prognozuojamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų (jei įmanoma, gerokai) mažesnis nei atitinkami santykiniai taršos rodikliai. Parengtas visoms finansinėms priemonėms taikomas sąrašas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad nebūtų remiama reikšmingos žalos nedarymo principo neatitinkanti veikla ir turtas;

⁶ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088, (OL L 198, 2020 6 22, p. 13, ELI; <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (37) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos trys priemonės, kurioms planui skirta daug finansinių asignavimų ir kurioms taikomos reikšmingos žalos nedarymo principo apsaugos priemonės. Visų pirma tos investicijos, ypač kapitalo injekcija į riedmenų bendrovę, kapitalo injekcija į Vengrijos plėtros banką ir elektros tinklo plėtros dotacijų schema, apima specialius tinkamumo kriterijus, kuriais siekiama užtikrinti atitiktį reikšmingos žalos nedarymo reikalavimams dar viešųjų pirkimų etapu. Todėl tikimasi, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas ir toliau atitiks reikšmingos žalos nedarymo principą;

Indėlis į žaliąją pertvarką, įskaitant biologinę įvairovę

- (38) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies e punktą ir V priedo 2.5 kriterijų, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie žaliosios pertvarkos, įskaitant biologinę įvairovę, arba dėl jos kylančių uždavinių sprendimo. Paramos siekiant klimato srities tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 52,9 % visų naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų (apskaičiuota pagal to reglamento VI priede nurodytą metodiką). Pagal Reglamento (ES) 2021/241 17 straipsnį, naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas atitinka 2021–2030 m. nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pateiktą informaciją;

- (39) visame naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos su klimatu susijusios išlaidos siekia 52,9 % visų išlaidų, o didžiausią dalį sudaro investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir elektros tinklo modernizavimą. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta didelė parama saulės energijai, planuojant naujus pajėgumus nepalankioje padėtyje esančiose savivaldybėse, ir sausumos vėjo energijos naudojimo plėtra, kuri bus lengvesnė dėl supaprastintų leidimų išdavimo procedūrų. Be to, energijos perdavimo ir skirstymo tinklų modernizavimu, pridėjus papildomų pajėgumų, turėtų būti sudarytos sąlygos labiau integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir energijos kaupimo sprendimus į Vengrijos elektros sistemą. Energijos vartojimo efektyvumo priemonės, pavyzdžiui, viešųjų pastatų renovacija ir pažangiųjų skaitiklių įrengimas, dar labiau padeda mažinti energijos suvartojimą ir išmetamųjų teršalų kiekį. Transporto sektoriuje elektrifikavus geležinkelio atkarpas ir įsigijus netaisius autobusus turėtų būti gerokai sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, ir taip Vengrija galėtų siekti didesnio masto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų. Visomis skyriaus „REPowerEU“ priemonėmis visapusiškai prisidedama prie klimato srities tikslų, todėl juo pasiekiamas minimalus 37 % tikslas. Įrengiant energijos kaupimo pajėgumus siekiama padidinti paklausos ir pasiūlos lankstumą, o plečiant sausumos vėjo energijos gamybą ir gyvenamųjų patalpų saulės baterijų plokščių sistemų įrengimą turėtų padidėti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis Vengrijos energijos rūšių derinyje. Tikimasi, kad nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bus svariai ir ilgam prisidėta prie žaliosios pertvarkos, prisidedant prie Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslų ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo įgyvendinimo. Plečiant atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumus ir kartu modernizuojant tinklą ir didinant energijos vartojimo efektyvumą, siekiama sumažinti Vengrijos priklausomybę nuo iškastinio kuro ir išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Šios priemonės parengtos taip, kad turėtų ilgalaikį poveikį, nes jomis siekiama užtikrinti naudą aplinkai net ir praėjus daug laiko po jų įgyvendinimo;

- (40) be klimato kaitos švelninimo priemonių, į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukti elementai, kuriais prisidedama prie biologinės įvairovės ir aplinkos apsaugos. Vandens sulaikymo intervencinėmis priemonėmis, apimančiomis 18 000 hektarų plotą, siekiama didinti ekosistemų atsparumą ir remti biologinę įvairovę žemės ūkio paskirties plotuose, o modernizavus „Kvassay“ siurblinę turėtų pagerėti Dunojaus atšakos ekologinė būklė. Tos investicijos dera su platesnio masto aplinkos tikslais ir jomis atliepiamas naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano dėmesys klimato politikos veiksams;

Indėlis į skaitmeninę pertvarką

- (41) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies f punktą ir V priedo 2.6 kriterijų, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos arba dėl tos pertvarkos kylančių uždavinių sprendimo. Paramos siekiant skaitmeninių tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 24,1 % visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų (apskaičiuota pagal Reglamento (ES) 2021/241 VII priede nurodytą metodiką);

- (42) Vengrijos nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu pasiekiamas 20 % skaitmeninei pertvarkai skiriamų išlaidų tikslas, kurio reikalaujama pagal Reglamento s(ES) 2021/241 V priedo 2.6 vertinimo kriterijų, o pagrindinę jų dalį sudaro investicijos į skaitmeninį švietimą, aukštojo mokslo modernizavimą ir viešųjų paslaugų skaitmenizavimą. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos mokykloms skirtos skaitmeninės priemonės, pavyzdžiui, knyginiai kompiuteriai, kuriomis siekiama didinti skaitmeninį raštingumą ir suteikti moksleiviams skaitmeninei ekonomikai reikalingų įgūdžių. Be to, modernizavus aukštojo mokslo infrastruktūrą, įskaitant skaitmeninio mokymosi turinio kūrimą ir aukštojo mokslo įstaigų skaitmeninę transformaciją, turėtų pagerėti prieiga prie skaitmeninio švietimo ir turėtų būti remiamas perėjimas prie internetinio ir mišraus mokymosi. Plečiant elektroninių sveikatos priežiūros procedūrų apimtį, įskaitant centrinės sveikatos priežiūros mobiliosios programėlės diegimą, siekiama skaitmenizuoti sveikatos priežiūros paslaugas, didinant jų veiksmingumą ir prieinamumą;
- (43) tikimasi, kad naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis priemonėmis bus svariai prisidėta prie ekonomikos skaitmeninės transformacijos. Investicijomis į DI gigafabrizo iniciatyvą, remiamą savanorišku įnašu į bendrąją įmonę „EuroHPC“, siekiama paspartinti pažangiosios kompiuterijos pajėgumų plėtojimą ir sustiprinti Vengrijos paramą Europos skaitmeniniam suverenumui. Be to, Vengrijos indėliu į IRIS² siekiama sustiprinti šalies saugią palydovinio ryšio infrastruktūrą, sprendžiant itin svarbius skaitmeninio saugumo ir atsparumo uždavinius;

Ilgalaikis poveikis

- (44) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies g punktą ir V priedo 2.7 kriterijų iš esmės numatoma, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas Vengrijai padarys ilgalaikį poveikį (A reitingas);
- (45) tikimasi, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant jo skyrių „REPowerEU“, turės ilgalaikį teigiamą poveikį Vengrijos ekonomikai. Nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu padidinamas reformų užmojis, atsižvelgiant į Europos semestro rekomendacijas, taip pat skatinamos transformacinės investicijos į transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, elektros tinklus ir mažąsias ir vidutines įmones (MVI). Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos didelės investicijos į žaliąją pertvarką, visų pirma į elektros tinklo pajėgumų ir lankstumo didinimą. Tikimasi, kad šios priemonės kartu su plataus užmojo reformomis, kuriomis rinka atveriamą investicijoms į vėjo energijos gamybą, prisidės prie šalies energetinio saugumo stiprinimo, energijos kainų suvaldymo ir šalies priklausomybės nuo Rusijos iškastinio kuro importo mažinimo, taip darydamos ilgalaikį poveikį. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtrauktos plataus užmojo priemonės, kuriomis remiamas elektrinių transporto priemonių naudojimas, taip pat geležinkelio atkarpų elektrifikavimas ir geležinkelių transporto rinkos reforma;

- (46) investicijos į įperkamą būstą, inovatyvias MVI ir rizikos kapitalą didina Vengrijos verslo aplinkos konkurencingumą. Galimas šių investicijų poveikis sustiprinamas reformomis, kuriomis gerinama Nacionalinio plėtros banko veikla, laipsniškai panaikinami tam tikri sektorių mokesčiai ir stiprinamas skaidrus rinkos veikimas taikant kovos su korupcija priemones ir taisykles dėl tikrųjų savininkų. Tikimasi, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas reikšmingai prisidės prie institucinio atsparumo stiprinimo Vengrijoje. Tikimasi, kad to bus pasiekta stiprinant kovos su korupcija sistemą, didinant teismų nepriklausomumą ir gerinant sprendimų priėmimo proceso kokybę bei skaidrumą. Tikimasi, kad verslo aplinka bus gerinama taikant mokesčių sistemos tobulinimo, reguliavimo nuspėjamumo ir didesnės konkurencijos viešųjų pirkimų srityje priemones. Taip pat tikimasi, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas prisidės prie patikimo biudžeto valdymo nustatant išlaidų peržiūras ir tobulinant biudžeto sistemą;
- (47) ilgalaikį naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano poveikį taip pat galima sustiprinti užtikrinant naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano ir kitų programų, be kita ko, finansuojamų sanglaudos politikos fondų lėšomis, sąveiką, visų pirma iš esmės sprendžiant teritorines problemas ir skatinant subalansuotą vystymąsi;

Stebėseną ir įgyvendinimą

- (48) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies h punktą ir V priedo 2.8 kriterijų, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad būtų užtikrinta veiksminga naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano stebėseną ir įgyvendinimą, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;
- (49) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos tarpinės ir siektinos reikšmės yra tinkama ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo stebėsenos sistema. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktų investicijų veiklos rezultatai turi būti vertinami remiantis tuo, ar pasiektos kelios tarpinės ir siektinos reikšmės, kurias stebi kiekvienas už priemonių įgyvendinimą atsakingas viešasis subjektas ir kurios apima pagrindinius kiekvienos investicijos įgyvendinimo etapus. Pasirinktos siektinos reikšmės atitinka kiekvienos priemonės tikslus, išlaidų sąmatas ir įgyvendinimo tvarkaraštį ir yra kiekybiškai įvertinamos pagal konkrečius rodiklius, kuriais atspindimi atliktų darbų rezultatai. Tarpinės ir siektinos reikšmės yra aktualios ir jau baigtoms įgyvendinti priemonėms, kurios yra tinkamos finansuoti pagal Reglamento (ES) 2021/241 17 straipsnio 2 dalį. Norint pagrįsti mokėjimo prašymą, reikia laikui bėgant patenkinamai pasiekti tarpines ir siektinas reikšmes;
- (50) visos nustatytos naujos reformos ir investicijos apima bent vieną siektiną reikšmę ir (arba) tarpinę reikšmę, į kurią įtraukti pagrindiniai priemonės elementai ir pagal kurią galima įvertinti, ar buvo pasiekti tos priemonės tikslai. Tarpinių ir siektinų reikšmių pasiskirstymui būdinga didelė koncentracija naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje;

- (51) valstybės narės turi užtikrinti, kad apie finansinę paramą pagal priemonę būtų pranešama ir patvirtinama pagal Reglamento (ES) 2021/241 34 straipsnį;

Išlaidų įvertinimas

- (52) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies i punktą ir V priedo 2.9 kriterijų, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateiktas visų numatytų naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidų sumos pagrindimas yra iš dalies (B reitingas) pagrįstas ir patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas numatomam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;
- (53) Vengrija pateikė visų naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų investicijų išlaidų sąmatas ir pakankamai informacijos, kad būtų galima manyti, jog išlaidos iš esmės yra pagrįstos ir tikėtinos. Priemonės apskaičiuotos, be kita ko, remiantis ankstesnių investicijų rinkos kainomis arba panašių vienetų kainomis, pasirašytais sutartimis arba orientaciniais pasiūlymais. Kitų priemonių išlaidos apskaičiuotos remiantis principu „iš viršaus į apačią“, t. y. bendros projekto išlaidos grindžiamos panašiais ankstesniais projektais. Iš išlaidų sąmatų vertinimo ir susijusių patvirtinamųjų dokumentų matyti, kad daugumos naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų priemonių išlaidų sąmatos yra pagrįstos ir patikimos. Visų numatytų naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidų suma atitinka numatomų reformų ir investicijų pobūdį ir rūšį. Vengrija pateikė pakankamai išlaidų pagrindimo įrodymų, kuriais grindžiami naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nurodyti teiginiai. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane naujų priemonių, įskaitant priemones, įtrauktas į skyrių „REPowerEU“, išlaidų sąmatos laikomos iš dalies patikimomis;

- (54) Vengrija pateikė pakankamai informacijos ir įrodymų, kad pagal priemonę finansuotina naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma nėra padengta esamo arba planuojamo Sąjungos finansavimo lėšomis. Todėl pagal Reglamento (ES) 2021/241 V priedo 2.9 kriterijų galima suteikti B reitingą. Galiausiai, naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcinga tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;

Sąjungos finansinių interesų apsauga

- (55) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą ir V priedo 2.10 kriterijų, naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad būtų užkirstas kelias su lėšų, skirtų pagal tą reglamentą, naudojimu susijusiai korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jie būtų nustatyti ir ištaisyti, ir ta tvarka numatoma veiksmingai užkirsti kelią dvigubam finansavimui pagal tą reglamentą ir kitas Sąjungos programas. Tai nedaro poveikio kitų priemonių ir įrankių, skirtų skatinti laikytis Sąjungos teisės aktų, be kita, susijusių su korupcijos, sukčiavimo ir interesų konfliktų prevencija, nustatymu bei pašalinimu ir Sąjungos biudžeto apsauga pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092⁷, ir užtikrinti jų vykdymą, taikymui;

⁷ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- (56) pagal Reglamento (ES) 2021/241 20 straipsnio 5 dalies e punktą, siekiant užtikrinti atitiktį to reglamento 22 straipsniui, turėtų būti nustatytos su Sąjungos finansinių interesų apsauga susijusios tarpinės reikšmės, įdiegiant tinkamą kontrolės sistemą. Numatoma, kad patenkinamas šių tarpinių reikšmių įvykdymas užtikrins vidaus kontrolės sistemos tinkamumą pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta vidaus kontrolės sistema grindžiama patikimais procesais ir struktūromis, joje aiškiai nustatyti skirtingų institucijų, dalyvaujančių įgyvendinant naująjį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, vykdančių jo stebėseną, kontrolę ir auditą, vaidmuo ir atsakomybė bei sąveika. Todėl įgyvendinimo, kontrolės ir audito funkcijas bei atsakomybę galima aiškiai atskirti. Nacionalinė institucija yra atsakinga už bendrą naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano koordinavimą, tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo pažangos stebėseną, įgyvendinančių institucijų, papildomas dotacijas teikiančių institucijų, finansines priemones įgyvendinančios institucijos, finansų tarpininkų ir galutinių paramos gavėjų kontrolę, taip pat už mokėjimo prašymų ir susijusių valdymo deklaracijų, grindžiamų patikrintais stebėsenos sistemos duomenimis, rengimą ir pateikimą Komisijai.

Naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano audito institucijos vaidmuo yra paskirtas Europos fondų audito generaliniam direktoratui (EUTAF), kuris turi reikiamos administravimo patirties ir pajėgumų, kad galėtų vykdyti susijusias audito užduotis pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. EUTAF yra atsakingas už sistemos auditą ir pagrindinius įgyvendintų tarpinių ir siektinų reikšmių testus, kuriais remiantis rengiama audito santrauka, Komisijai pateiktina kartu su mokėjimo prašymais. Audito sistema toliau stiprinama nustatant specialias tarpines reikšmes, kuriomis užtikrinamas EUTAF funkcinis ir biudžetinis nepriklausomumas, priimant daugiametę audito strategiją, apimančią sistemų auditus, rizika grindžiamą atranką ir patikrinimus vietoje, taip pat nustatant reikalavimus, kuriais užtikrinama pakankama įgyvendinimo įstaigų ir kontrolės sistemų audito aprėptis, ir pateikiant audito nuomonę dėl naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimui stebėti skirtos duomenų saugyklos sistemos. Tai užtikrinama visų pirma 75, 81, 83 ir 84 tarpinėmis reikšmėmis;

- (57) tikimasi, kad institucijų, kurioms pavesta įgyvendinti, koordinuoti, stebėti ir kontroliuoti naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, administravimo pajėgumai bus pakankami jų numatytiems vaidmenims ir užduotims atlikti. Nacionalinei institucijai gali padėti įgyvendinančiosios institucijos, papildomas dotacijas teikiančios įstaigos ir Vengrijos plėtros bankas, kuriems, atsižvelgiant į jų kompetenciją ir administravimo pajėgumus, pavestos konkrečios įgyvendinimo užduotys. Padidėjus Vengrijos plėtros banko įgyvendinimo vaidmeniui kartu vykdoma speciali reforma, kuria siekiama stiprinti jo veiklos pajėgumus, valdymą, skaidrumą, vidaus kontrolės sistemas ir priežiūros tvarką. Tikimasi, kad nacionalinė institucija reguliariai prižiūrės įgyvendinimo procesuose dalyvaujančių institucijų darbą. Be to, nepriklausomai nuo kitų kontrolės įstaigų, Vidaus audito ir profesinio sąžiningumo direktoratas vykdo reguliarią interesų konfliktų kontrolę, įskaitant griežtesnes taisykles dėl interesų konfliktų prevencijos, nustatymo ir ištaisymo visose įgyvendinimo ir paramos gavėjų įstaigose, taip pat sistemingą deklaracijų tikrinimą ir rizika grindžiamą operacijų *ex post* kontrolę. Įtrauktos papildomos tarpinės reikšmės, kuriomis siekiama užtikrinti tolesnį teisinės ir institucinės sistemos, kuria reglamentuojamas naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano valdymas, kontrolė ir auditas, taikymą per visą naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo laikotarpį ir po 2026 m., įskaitant teisinės sistemos, kuria reglamentuojamos valdymo, kontrolės ir audito funkcijos, sukūrimą ir palaikymą, apsaugos priemonių tęstinumo užtikrinimą ir įgyvendinimo įstaigų bei finansų tarpininkų priežiūros stiprinimą.

Papildomomis reformomis stiprinama Sąjungos finansinių interesų apsauga, pavyzdžiui, įsteigiant Profesinio sąžiningumo instituciją ir, be kita ko, užtikrinant didesnę skaidrumą ir prieigą prie informacijos apie tikruosius savininkus valdymo, kontrolės ir audito tikslais, reguliariai peržiūrint kovos su sukčiavimu strategiją, skirtą Sąjungos paramos įgyvendinimui, auditui ir kontrolei, teisėkūros priemonės, kuriomis užtikrinamas veiksmingas OLAF tyrimų ir patikrų bei patikrinimų vietoje atlikimas, įskaitant nacionalinės pagalbos teikimą ir veiksmingas sankcijas nebendradarbiavimo atveju, kartu stiprinant operatyvinį bendradarbiavimą su OLAF nustatant privalomus kompetentingų nacionalinių institucijų pagalbos įpareigojimus ir gerinant tolesnius veiksmus, susijusius su tyrimo išvadomis, taip pat Vengrijos prisidėjimą prie tvirtesnio bendradarbiavimo Europos prokuratūros įsteigimo srityje. Kovos su sukčiavimu ir korupcija sistemos veiksmingumas toliau didinamas sistemingai naudojant rizikos analizės ir duomenų gavybos priemones, įskaitant privalomą duomenų įkėlimą, struktūruotus tolesnius veiksmus, susijusius su nustatyta rizika, ir rizikos vertinimo rezultatų integravimą į sprendimų priėmimo procesus, atliekant pagrindinių duomenų išsamumo ir patikimumo audito patikras.

Šios institucinės apsaugos priemonės taip pat apima nepriklausomo vidaus audito ir profesinio sąžiningumo funkcijos, kuriai suteikti įgaliojimai tirti interesų konfliktus ir pažeidimus, sukūrimą, kartu su informavimo apie pažeidimus kanalais ir sistemingu deklaracijų tikrinimu, taip pat stipresnės audito institucijos funkcinio ir biudžetinio nepriklausomumo garantijas, kuriomis užtikrinamas daugiametis audito planavimas, metodinis savarankiškumas ir atitiktis tarptautiniu mastu pripažintiems audito standartams. Tai užtikrinama visų pirma 76, 77, 78, 79, 80, 82 tarpinėmis reikšmėmis. Be to, nustatytos septynios tarpinės reikšmės, kuriomis visų pirma siekiama užtikrinti kovos su korupcija sistemos stiprinimą, viešųjų lėšų, įskaitant Sąjungos paramą, naudojimo ir priežiūros skaidrumą. Tai užtikrinama 54, 55, 57, 58, 59, 62 ir 63 tarpinėmis reikšmėmis. Siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą ir konkurenciją viešųjų pirkimų srityje, nustatytos trys tarpinės reikšmės. Tai užtikrinama 66, 68 ir 69 tarpinėmis reikšmėmis. Siekiant sustiprinti teismų nepriklausomumą, kuris yra būtina vidaus kontrolės sistemos veikimo sąlyga, nustatytos keturios tarpinės reikšmės. Tai užtikrinama 71, 72, 73 ir 74 tarpinėmis reikšmėmis;

- (58) Komisija mano, kad apskritai naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vidaus kontrolės sistema, be kita ko, su Vengrijos kontrolės sistema, kuria siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, susijusios 24 tarpinės reikšmės, kurios nustatytos kaip išankstinė sąlyga atlikti bet kokį mokėjimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį, yra tinkama. Atsižvelgiant į tai, kad šios tarpinės reikšmės nustatytos siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą ir sukurti tinkamą kontrolės sistemą prieš Komisijai suteikiant leidimą atlikti bet kokį mokėjimą pagal Priemonę, Vengrija visas tarpines reikšmes, susijusias su kontrolės sistema⁸, turėtų pasiekti iki mokėjimo prašymo pateikimo, ir, kol jos nėra pasiektos, jokie mokėjimai pagal Priemonę negali būti atliekami. Kai kurias iš šių priemonių Vengrija pasiūlė pagal Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2092 nustatytą procedūrą. Susijusių tarpinių ir siektinų reikšmių turinys suderintas su pagal tą procedūrą priimtais įsipareigojimais. Be to, įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti tolesnį audito ir kontrolės apsaugos priemonių taikymą po 2026 m. Taip pat sustiprintas audito patikinimas įtraukiant konkrečias nuostatas, susijusias su griežtesne *ex post* kontrole bei auditu ir tikrinimu, ar laikomasi taisyklių dėl sukčiavimo, korupcijos, interesų konfliktų ir dvigubo finansavimo;

⁸ Taip yra 54, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84 tarpinių reikšmių atveju.

Naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano darna

- (59) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies k punktą ir V priedo 2.11 kriterijų, į naują pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą dideliu mastu (A reitingas) įtrauktos reformų ir viešųjų investicijų projektų įgyvendinimo priemonės laikomos darniais veiksmais;
- (60) naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą sudaro 11 tarpusavyje suderintų komponentų, kuriais remiamas ekonomikos, užimtumo ir socialinių rezultatų stiprinimas ir skatinama žaliaji ir skaitmeninė pertvarka. Investicijomis į vandens sistemą ir žiedišumą, transportą, „REPowerEU“ ir savanoriškais įnašais į DI gigafabricko ir IRIS² programas didinamas naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano nuoseklumas, užtikrinant, kad Vengrijos ekonomikos gaivinimo strategija ir toliau derėtų su ilgalaikiais prioritetais: žaliaja ir skaitmenine pertvarka, energetiniu saugumu ir socialiniu bei ekonominiu atsparumu. Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos priemonės, kuriomis sukuriamas didinamasis poveikis ir spartinama pažanga siekiant Vengrijos strateginių tikslų. Tikimasi, kad transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir tinklo plėtros sąveika paskatins sisteminius pokyčius. Elektrifikavus geležinkelio atkarpas didėja švarios elektros energijos paklausa, kurią patenkina modernizuotas tinklas, ir taip savo ruožtu prisidedama prie elektrinių transporto priemonių įkrovimo stotelių plėtros. Didesnis tinklo pajėgumas ir lankstumas (pasiekti investuojant į pažangiųjų tinklų saugyklas ir perdavimo sistemos modernizavimą) yra labai svarbūs valdant papildomą elektrifikuoto transporto apkrovą. Šiomis priemonėmis, be kita ko, toliau stiprinama Vengrijos žaliaji ir skaitmeninė pertvarka. Į 6 komponentą (energetika) ir į „REPowerEU“ įtrauktos priemonės, skirtos įvairiems energetikos sistemos segmentams.

Parama gyvenamųjų patalpų saulės baterijų plokščių sistemoms namų ūkiams suteikiama galimybė patiems gaminti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, plečiant sausumos vėjo energijos naudojimą daugiausia dėmesio skiriama didelio masto atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumams, o geoterminės energijos reformomis išnaudojamas pramoninio ir centralizuoto šilumos tiekimo potencialas. Tinklo plėtra yra labai svarbi papildoma priemonė, kuria užtikrinama, kad perdavimo ir skirstymo infrastruktūra galėtų prisitaikyti prie didesnio šių atsinaujinančiųjų išteklių pajėgumo ir kintamumo. Kalbant apie skaitmeninę transformaciją, naujais savanoriškais įnašais į DI gigafabrika ir IRIS² programas stiprinami našiosios kompiuterijos pajėgumai, o skaitmenizuojant sveikatos priežiūros sistemą modernizuojamas viešųjų paslaugų teikimas. Pažangiojo matavimo sklaida – dar viena papildoma priemonė, kuria didinamas energijos vartojimo efektyvumas ir gerinamas tinklo valdymas teikiant tikrąlaikius suvartojimo duomenis. Taip galima geriau valdyti paklausą, o tai yra labai svarbu, nes Vengrijos tinkle integruojama daugiau kintamų atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Šiomis investicijomis kartu užtikrinama, kad būtų remiami pagrindiniai – pramoniniai, viešieji ar su infrastruktūra susiję – skaitmeninės pertvarkos aspektai;

Lygybė

- (61) naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane lyčių lygybė ir lygios galimybės integruojamos kaip kompleksiniai prioritetai, laikantis Europos socialinių teisių ramsčio 2 principo (lyčių lygybė) ir 3 principo (lygios galimybės). Į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos tikslinės priemonės, kuriomis siekiama mažinti lyčių nelygybę švietimo, dalyvavimo darbo rinkoje ir galimybės naudotis pagrindinėmis paslaugomis srityse. Ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros srityje, sukūrus 110 vaikų priežiūros įstaigų, tėvams, ypač moterims, turėtų būti padedama derinti profesines ir šeimines pareigas, taip didinant moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Nauju ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu taip pat skatinamas įtraukus švietimas taikant priemones, kuriomis mažinama segregacija mokyklose ir remiami specialiujų ugdymosi poreikių turintys moksleiviai, užtikrinant vienodas galimybes gauti kokybišką išsilavinimą visiems vaikams, nepriklausomai nuo jų socialinės ir ekonominės padėties;

Saugumo įsivertinimas

- (62) Vengrijos vertinimu, saugumo įsivertinimas nėra būtinas pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 4 dalies g punktą, todėl jis nebuvo pateiktas. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos investicijos apima savanorišką įnašą į DI gigafabriko ir IRIS² programas. Vykdam atitinkamas programas turėtų būti nustatytos būtinos saugumo garantijos;

Tarpvalstybiniai ir daugiašaliai projektai

- (63) naujam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui būdingas stiprus tarpvalstybinis ir daugiašalis aspektas. Į skyrių „REPowerEU“ įtrauktos pagrindinės reformos ir investicijos, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimas, stiprinamos lankstaus tiekimo rinkos ir elektros energijos tinklo atsparumas ir didinamas energijos vartojimo efektyvumas, taip prisidedant prie priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo. Plėtojant elektros tinklą siekiama remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir gerinti vartotojų ir gamintojų elektros energijos jungtis. Kartu su reformomis, kuriomis skatinamas energijos kaupimas, sausumos vėjo energijos jungtis ir lankstaus tiekimo rinkos veikimas, šios investicijos yra itin svarbi priemonė, kuria skatinamas Sąjungos elektros energijos tinklo atsparumas ir mažinama priklausomybė nuo iškastinio kuro. Galiausiai finansinė priemonė, kuria remiamas gyvenamųjų būstų energijos vartojimo efektyvumo didinimas, sudaro sąlygas padidinti pirmiau minėtų reformų ir investicijų poveikį mažinant namų ūkių energijos suvartojimą. Bendros numatomos šių priemonių išlaidos iš viso sudaro 704 510 828 mlrd. EUR, t. y. 100 % numatytų skyriaus „REPowerEU“ išlaidų, viršijant orientacinį 30 % tikslą. „REPowerEU“ komponentas atlieka labai svarbų vaidmenį įgyvendinant Vengrijos konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos, visų pirma 2022 m. konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos 5, 6 ir 2023 m. konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos 4, skatinant energijos vartojimo efektyvumą, infrastruktūros modernizavimą ir tarpvalstybinį junglumą. Pagal šią schemą vykdomas pavyzdinis projektas – Segedo–Reskės geležinkelio linijos, besitęsiančios iki Vengrijos sienos su Serbija, elektrifikavimas ir naujo elektrifikuoto delta kelio, jungiančio 136 ir 140 geležinkelio linijas, tiesimas.

Dėl šių naujinimo darbų turėtų padidėti tarpvalstybinio geležinkelių transporto efektyvumas, sumažėti priklausomybė nuo iškastinio kuro ir turėtų būti užtikrinta darna su Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir darnaus judumo tikslais. Modernizuojant ypatingos svarbos infrastruktūrą, šiuo projektu remiama Vengrijos žaliųjų pertvarka, stiprinami regioniniai ekonominiai ryšiai ir gerinama keleivių ir krovinių gabenimo paslaugų logistika. Inicatyva atspindi platesnius „REPowerEU“ tikslus, be kita ko, spartinti energetinę nepriklausomybę, skatinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integraciją ir didinti Sąjungos masto transporto atsparumą, kartu mažinant socialinius ir ekonominius skirtumus tikslinėmis investicijomis į energetiką ir infrastruktūrą. 500 000 000 EUR dydžio Vengrijos įnašas į DI gigafabrizo iniciatyvą yra aiškus tarpvalstybinio pobūdžio. DI gigafabrikai yra Sąjungos lygmens strateginė infrastruktūra, skirta suteikti Europos tyrėjams, startuoliams ir įmonėms visose valstybėse narėse prieigą prie didelio masto kompiuterijos galios ir pažangiausių kitos kartos DI modelių mokymo pajėgumų. Šių investicijų nauda, susijusi su bendrais DI pajėgumais, atvira prieiga prie superkompiuterių išteklių ir Sąjungos technologinio suverenumo stiprinimu, iš esmės bus juntama gerokai už Vengrijos ribų. Galiausiai, 500 000 000 EUR dydžio Vengrijos įnašas į IRIS² palydovų sistemos programą yra aiškus tarpvalstybinio pobūdžio. IRIS² infrastruktūra ir nauda, įskaitant didesnę ryšių atsparumą ir mažesnę priklausomybę nuo ne Sąjungos paslaugų teikėjų, bus sukurta visose valstybėse narėse, gerokai peržengiant Vengrijos sienas;

Konsultacijų procesas

- (64) dėl į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktų reformų ir investicijų konsultuotasi su suinteresuotaisiais subjektais pagal nacionalinę teisinę sistemą. Visų pirma, pateikiant naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, buvo vykdomos viešos konsultacijos dėl priemonių, perkeltų iš ankstesnio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Be to, dėl priemonių ir investicijų, perkeltų iš kitų Sąjungos programų į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, buvo surengtos tolesnės konsultacijos prieš paskelbiant atitinkamus kvietimus teikti pasiūlymus. Dėl naujų priemonių, įtrauktų į Vengrijos naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat konsultuotasi su suinteresuotaisiais subjektais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano stebėsenos komitete ir, pradėdant taikyti tas priemones pagal nacionalinę sistemą, šiuo metu vyksta tolesnės konsultacijos;

Priemonės, kuriomis remiamos investavimo operacijos, kuriomis prisidedama prie Europos strateginių technologijų platformos (STEP) tikslų įgyvendinimo

- (65) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/795⁹ 4 straipsnio 4 dalį, Vengrija pirmenybę teikė tiems projektams, kuriems pagal to reglamento 4 straipsnio 1 dalį suteiktas suverenumo ženklas. Tačiau Vengrija laikėsi nuomonės, kad į naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą neturi būti įtrauktas joks projektas, kuriam suteiktas suverenumo ženklas, nes tokiame projektui įgyvendinti iki priemonės pabaigos nebūtų pakankamai laiko;

⁹ 2024 m. vasario 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/795, kuriuo sukuriamą Europos strateginių technologijų platforma (STEP) ir iš dalies keičiami Direktyva 2003/87/EB bei reglamentai (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 ir (ES) 2021/241 (OL L, 2024/795, 2024 2 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Teigiamas įvertinimas

- (66) Komisijai teigiamai įvertinus Vengrijos naują ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir padarius išvadą, kad naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pakankamai atitinka Reglamente (ES) 2021/241 nustatytus vertinimo kriterijus, pagal to reglamento 20 straipsnio 2 dalį ir V priedą turėtų būti išdėstytos naujam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui įgyvendinti būtinos reformos ir investiciniai projektai, atitinkamos tarpinės bei siektinos reikšmės ir rodikliai, taip pat naujam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui įgyvendinti kaip negrąžintina finansinė parama Sąjungos teikiama suma ir paskolos parama.

Finansinė pagalba

- (67) visos numatomos naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidos yra 10 000 000 000 EUR, arba, remiantis ECB 2026 m. birželio 9 d. pagrindiniu EUR ir HUF keitimo kursu, 3 553 302 225 000 HUF. Priemonių aprašymuose nurodytos sumos eurai ir atitinkamos tarpinės bei siektinos reikšmės buvo apskaičiuotos remiantis tuo pačiu pagrindu ir jos turėtų būti vertinamos į tai atsižvelgiant;
- (68) kadangi naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pakankamai atitinka vertinimo kriterijus, nustatytus Reglamente (ES) 2021/241, be to, visų jame numatytų išlaidų suma yra didesnė už Vengrijai teikiamą didžiausią finansinį įnašą, Vengrijos naujas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui skiriamas finansinis įnašas turėtų būti lygus 6 511 661 435 EUR;

- (69) be to, siekiant remti papildomas reformas ir investicijas, Vengrijai turėtų būti suteikta iš viso 3 918 313 481 EUR paskolos parama. Naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma yra mažesnė už bendrą Vengrijai teikiamo finansinio įnašo ir paskolos paramos, kuri buvo suteikta Vengrijai, sumą. Todėl Vengrijai skirta bendra paramos paskola turėtų būti sumažinta iki 3 488 338 565 EUR. Didžiausia Vengrijos prašomos paskolos suma yra mažesnė nei 6,8 % jos 2019 m. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) einamosiomis kainomis;
- (70) todėl 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas. Siekiant aiškumo, 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimo priedas turėtų būti pakeistas nauju;
- (71) šis sprendimas nedaro poveikio jokių procedūrų, susijusių su Sąjungos lėšų skyrimu pagal bet kurią kitą Sąjungos programą, išskyrus Priemonę, arba procedūrų, kurios susijusios su vidaus rinkos veikimo iškraipymu ir gali būti vykdomos, visų pirma pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad pagal Sutarties 108 straipsnį valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimas

Vengrijos naujo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas remiantis Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalyje numatytais kriterijais patvirtinamas. Naujame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos ir investiciniai projektai, jo stebėsenos ir įgyvendinimo tvarka ir tvarkaraštis, įskaitant atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes, taip pat su paskolos mokėjimu susijusias papildomas tarpines ir siektinas reikšmes, atitinkami rodikliai, susiję su numatytų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu, ir Komisijai užtikrinamos visapusiškos prieigos prie pagrindinių susijusių duomenų tvarka yra išdėstyti šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Pakeitimai

2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo iš dalies keičiamas taip:

(1) 2 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Sąjunga Vengrijai kaip negrąžintiną paramą pateikia 6 511 661 435 EUR finansinį įnašą¹⁰.“;

¹⁰ Ši suma atitinka pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnyje išdėstytą metodiką apskaičiuotą finansinį asignavimą, iš kurio išskaičiuota proporcinga Vengrijos išlaidų, nurodytų to reglamento 6 straipsnio 2 dalyje, dalis.

(2) 2a straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Sąjunga Vengrijai pateikia ne didesnę kaip 3 488 338 565 EUR paskolą.“;

(3) priedas pakeičiamas šio sprendimo priedo tekstu.

3 straipsnis

Adresatas

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta ...

Tarybos vardu

Pirmininkas
